

Javaslat a

települési értéktárba történő felvételéhez

Készítette:

Falkó Reka (név)
Falkó Reka (aláírás)
Ráckeve, 2016. 03. 16. (település, dátum)

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Ráckeve Város Vajpu -test- nek Sport, Ifjúsági és Kulturális Bizottsága

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: SLKK Bizottság
Levelezési cím: 2300 Ráckeve, Szent István téri 4.
Telefonszám: 24/523-333
E-mail cím: rackeve@rackeve.hu

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése:

Savoyai-kastély

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

☐ agrár- és élelmiszergazdaság ☐ egészség és életmód ☒ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások ☒ kulturális örökség ☐ sport
☐ természeti környezet ☒ turizmus

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye:

Ráckeve, Kossuth L. u. 95.

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

☒ települési ☐ téjegységi ☐ megyei ☐ külföldi magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Savoyai Eugén herceg építtette Johann Lucas Hildebrandt, a kor híres kassai-bavári építőmestere kassai alapján 1702-1714-ig, majd az oldalsó hárszárakat 1725-ben, a gazdasági épületeket 1750-ben építtette a párosított ívesbeállításban. A kastély jelenleg a téjjel való harmóniája, birtok jellege.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett:

Ráckeve legimpozánsabb épülete, az ország első éretti világi borsos kastélya. Házunkban jelenleg a mellett turisztikai vendégház is van.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

Pest Megye Művelődési (R. 1958. Akadémiai) Bírósága és Könyvtára (R. 1987. Budapesti) h.)
Érték Ráckeve - Turisztikai iroda (Ráckeve, 2011. év) R. V. Kőrösi

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

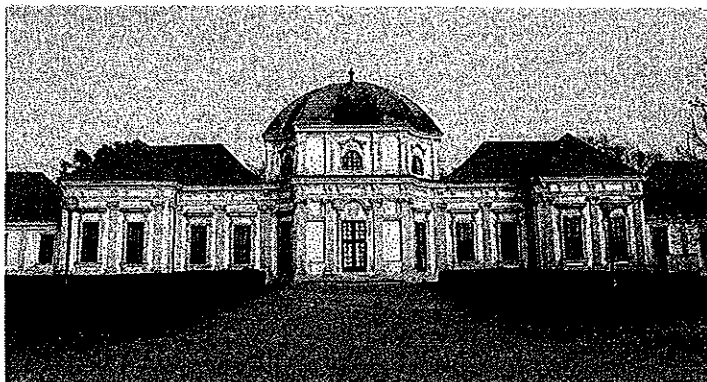
www.racke.hu

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális dokumentációja ✓
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés // pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

SZAKVÉLEMÉNY
Települési Értéktárba történő felvételhez

Savoyai-kastély

A Savoyai-kastély Ráckeve legimpozánsabb épülete, az ország első érett világi barokk kastélya, építtetője Savoyai Eugén herceg, a zentai csata (1697) győztese, tervezője Johann Lucas Hildebrandt, aki a bécsi Belvedere palotát is megálmodta, Közép-Európa jelentős barokk építőművésze. 1702-1714-ig készültek el a pompás főépülethez csatlakozó szárnyépületek. Az oldalszárnyakat Mayerhoffer András csatolta az épülethez 1720-22-ben. A kastélykertet a Duna felé kezdetben díszes fal zárta le, mígnem az 1750-es években Fellner Jakab istállókat emelt a helyére. Így bezárt az U alakú Grassalkovich-stílusú kastély.

Először itt valósította meg Hildebrandt a később oly sokszor megismételt művészi gondolatát, az alkotás és a táj kapcsolatának megteremtését. Az épület külseje olasz, belső térszerkezete francia hatást mutat.

Bejárata diadalívre emlékeztető, háromnyílású struktúra. A kocsifelhajtó medalionjaiban Mars és Minerva mellszobra - szinte összesítő jelképként hat.

A homlokzaton található allegorikus szobrok elsősorban épületdíszítési feladatokat töltenek be és utalnak az építtető herceg érdeklődésének világára. A mellvéd tetején az ókori mitológia alakjai láthatók: Flora, Mercurius, Hercules és Antaeus, Jupiter, Minerva, Saturnus, az égő Trójából apját menekítő Aeneas, Neptunus és Diana. A figurák a díszítő szerepen kívül a kor szokása szerint az építtető tulajdonságait szimbolizálják. A mellvéd fölött a hercegi címer látható.

Az épület klasszicista kupolája az 1802-es tűzvész után került az egykori francia manzárdkupola helyére.

A kastély belső elrendezését meghatározta, hogy vidéki tartózkodásra szánták, reprezentatív, hivatalos funkcióval nem rendelkezett. A nyolcszögű díszterem két oldalán szimmetrikusan három-három terem helyezkedik el, előtte kocsifelhajtó, amelynek bejáratait mára beüvegezték. A középrész és a szárnyak különbségét az is mutatja, hogy alaprajzi rendszerük eltérő: míg középen a francia kettős teremsor valósul meg, az oldalszárnyakat csak egysornyi traktus foglalja el, előtte végigfutó folyosóval.

Bél Mátyás pozsonyi lelkész 1737-ből származó leírása szerint „a nagyszerű épület...belső része lakást és a fényűző tanácsstermet foglalja magába...márványpadlóval, faburkolattal és magas boltívvel és cikcakkos díszítésű ajtókkal...Északra egyik felől a herceg lakosztálya az előtérrel és a többi szobával, másik felől a vendégek és alkalmazottak összefüggő és tágas hálósobái” - helyezkedtek el.

A termék belsejét gazdag freskó- és stukkódísszel kell elképzeelnünk.

A kastélyhoz eredetileg bolthajtásos, mintegy száz férőhelyes kápolna tartozott, amelyet 1840-ben lebontottak.

A kastély kertjében magasodó hatalmas, évszázados gesztenyefák és tölgyek természetvédelem alatt állnak.

Az kastélyban a 19-20 század nagyobbik részében gazdasági épület, magtár, szükséglakások, tűzoltóság, múzeum, illetve számos más funkcióra használták.

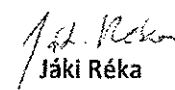
A kastély 1982-re született újjá Rados Jenő professzor úr irányításával a Műemléki Felügyelőség égisze alatt.

Az épületben jelenleg szálló és étterem üzemel.

A Savoyai-kastély felvételre került a Nemzeti Kastélyprogramba, ezért várható, hogy ismét felújításra kerül.

A múzeum szakembereként javaslom a Ráckevei Települési Értéktár felvételébe.

Ráckeve, 2015. 03.17.

Jáki Réka
mb. múzeumigazgató

